

Den Fria Fakulteten

Av Torbjörn Johansson, Församlingsfakultetens rektor

Varje gång vi inleder en lektion med bön på FFG, så är det uttryck för en frihet som är ovanlig i det svenska akademiska landskapet.

FFG står för *Församlingsfakulteten i Göteborg*. Det kan också få stå för: *Fria Fakulteten i Göteborg*. När det gäller namn på teologiska högskolor som förstår sig själva som alternativ till universiteten är det internationellt inte ovanligt att man i själva namnet framhåller sin oberoende ställning. Ett exempel på en sådan skola är "Fria teologiska högskolan i Gieschen", Tyskland. Ett annat exempel är "Statsoberoende (*staatsunabhängige*) teologiska högskolan i Basel", Schweiz. En gemensam nämnare för dessa – och FFG – är att man utgår från en kristen bekännelse och har en uttalad önskan att forma studenterna för tjänst i kyrkan.

Frihet från

En kritiker kan naturligtvis invända att dessa institutioner gör en dygd av nödvändigheten, eftersom de inte är "inne i värmen" hos de av staten ackrediterade universiteten och därmed inte har fått del av det stöd och den prestige som detta innebär. Men många av dessa skolor har fått uppleva att det som ur ett perspektiv är en nackdel, är en stor fördel ur ett annat. Eftersom staten inte ger något, t.ex. finansiering, utan att förr eller senare kräva något tillbaka, så har dessa institutioner upplevt det som en frihet att inte ha byggt in ett beroende av staten. I Sverige är statens krav på en teologisk högskola som blir en del av det godkända (ackrediterade) systemet, att undervisningen ska vara "religiöst neutral" och den får inte innehålla "religiös praktik", t.ex. bön. Till denna specifika svårighet att bedriva en präst-/pastorsutbildning inom svenskt universitetsväsende, kommer den allmänna ideologiska styrningen av akademisk forskning i Sverige. Ledande politiker driver uttalat linjen att *köns- och genusperspektivet*

måste "bli integrerat och konstant närvarande i forskningens innehåll". Så ska t.ex. en ansökan om forskningsanslag hos Vetenskapsrådet ange i vilken mån köns- eller genusperspektiv är relevanta eller inte för projektet.

Om en institution har en av staten oberoende ställning kan forskning och undervisning stå fria från denna s.k. genusedoktrin, liksom från kravet att bedriva teologi "etsi deus non datur" (som om Gud inte finns).

Varje gång vi inleder en lektion med bön på FFG, så är det uttryck för en frihet som är ovanlig i det svenska akademiska landskapet.

Men FFG är inte bara *Den Fria Fakulteten* i relation till staten, utan även i relation till sam-

funden. Fakulteten och stiftelsen som driver den, PIBUS, har vuxit fram inom Svenska kyrkan men har aldrig varit organisatoriskt så starkt bunden till folkkyrkan att t.ex. stiftets biskop varit självskriven ordförande i FFG:s styrelse. Tack vare denna frihet från samfundet Svenska kyrkan har FFG

på avgörande punkter kunna driva en annan teologisk linje än Svenska kyrkans ledande organ. På senare tid har Svenska kyrkans ledning – inte alla församlingar, väl att märka – avvikit från en biblisk linje inte bara vad gäller ämbetsfrågan utan även vad gäller synen på äktenskap och homosexualitet. Flera biskopar har sagt att de inte prästviger kandidater som inte är beredda att viga homosexuella. När en utbildningsinstitution är i händerna på beslutsfattare i ett sådant samfund kringkärs friheten, både för lärare och studenter, att följa en biblisk linje. Att stå fri i förhållande till samfundet har för FFG inneburit en frihet att kunna driva en alternativ teologisk inriktning ...

Fortsättning på s. 5.

Hälsning ges ut av
Församlingsfakulteten
Ekmansgatan 3
411 32 Göteborg
Tel: 031-778 35 40
E-post: info@ffg.se
Hemsida: www.ffg.se

Ansvarig utgivare:
Torbjörn Johansson

Redaktion:
Jakob Appell (redaktör)
Marie Persson (red.sekr.)

Följ oss på sociala medier:

närmast arvtagare till visionen om den fri fakulteten. Några glimtar av hur vi uppfattar friheten ges i detta nummer av *Hälsning*, och ytterligare några ges här. Den äldste bland de anställda lärarna, Timo Laato, ger en talande bild: "Vi måste förstå att friheten bara finns inom ramen för de gränser som Gud i sin vishet har satt. En fisk skulle kunna sägas vara fri först när den, till exempel, kan gå i skogen och hoppa över stenar. Men en sådan frihet innebär att fisken snart är död. Den verkliga friheten finner fisken bara i vatten. På samma sätt innebär inte vår frihet att vi kan och får göra vad som helst. Vi är skapade till Guds avbild. Det innebär att vi upplever vår frihet endast i gemenskap med vår Skapare, som genom Ordet/Kristus och Anden återställer den brutna gemenskapen."

Niklas Antonsson är det senaste tillskottet i lärarstaben på FFG. Han har just avslutat sina doktorsstudier vid Åbo Akademi, och ser en större frihet: "Församlingsfakultetens privilegium är att utbildningen och forskningen som bedrivs får stå i kyrkans tjänst. Friheten innebär att man inte på samma sätt som offentligt finansierade institutioner behöver forma sin teologiska undervisning utifrån en allmänt rådande uppfattning om samhällsrelevans, utan kan profilera den mot vad som borde vara relevant i ett kyrkligt hänseende."

I skrivande stund strömmar både gamla och nya studenter till för höstterminens studier. En av dem, Jonathan Larsen, uppskattar kombinationen av akademisk klass och bibeltrohet, och lyfter fram att Församlingsfakultetens konfessionella bundenhet egentligen inte innebär en inskränkning på den akademiska friheten. Tvärtom. En deklarerad utgångspunkt gör det lättare för studenten att

reflektera över egna och andras ståndpunkter. "FFG:s ledord 'identitet och öppenhet,' med förankring i evangelisk-luthersk bekännelse och öppenhet för studenter som står i andra traditioner, tror jag leder till större förståelse för egna och andras teologiska ståndpunkter. Det är berikande, inte minst för de av oss studenter som kommer från andra kyrkosamfund," sammanfattar Larsen.

Visionen om den fria fakulteten lever. Ska den leva vidare beror det på Guds nåd. "Herrens nåd är det att det inte är ute med oss." (Klag 3:22) Men visionen har också burits av många människors trogna förböner och gåvor, vilket gör visionen om en fri fakultet till en öppen fråga: lever den vidare?

Ge en gåva

PlusGiro: 64060-7

Bankgiro: 622-5387

Swish: 123 100 84 57

Andra sätt att stödja FFG: • Ta med FFG när du skriver ditt **testamente!** • **Skänk en aktieutdelning** till FFG! Det dras ingen skatt när du skänker utdelning till FFG. På så vis blir 70 kr från dig 100 kr för oss (gäller både börsnoterade företag och fåmansbolag). •

Skänk aktier! Stiftelsen bakom FFG behöver inte betala reavinstskatt vid försäljning. • **Sponsra** ett nummer av *Hälsning* mot särskilt omnämnande eller annons! • Ta upp **kollekt** i församling eller på läger/konferens! • Ge **minnes- eller hyllningsgåva** till FFG!

Fortsättning från s. 2.

... som egentligen inte varit något annat än bundenhet vid Kristi kyrka, bortom samfunden.

Frihet till

Frihet från staten alltså, och frihet från samfunden (närmast Svenska kyrkan). Men frihet är ett begrepp som måste innehållsbestämmas: frihet *från* måste följas av frihet *till*. Jesus beskriver detta lösande och bindande på följande sätt: "Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar och ni ska förstå sanningen och sanningen ska göra er fria" (Joh 8:31f). Hans lärjungar blir *fria men samtidigt bundna*, nämligen till Jesus själv, till hans ord, till sanningen.

Vad är då FFG fri att göra? Vad är FFG positivt bundet till? Institutionen är genom sina stadgar förbunden att hålla sig till Guds ord och den evangelisk-lutherska

bekännelsen, såsom denna kommer till uttryck i Konkordieboken. Vidare hör institutionen samman med den heliga kristna kyrkan, vilket är Guds folk förenat runt Guds ord och sakramenten. Det är ur kyrkan som FFG har vuxit fram och som den är en del av. Institutionen är till för att tjäna Guds folk i hans församlingar genom att vara med och utrusta och forma dess medarbetare. Det är Församlingarnas fakultet. Därför är FFG också beroende av församlingar och enskilda, av förbön och ekonomiskt stöd. Jesus har lärt oss att be att skördens Herre ska sända arbetare till sin stora skörd, och det är i den processen av kallande, utrustande och sändande som en levande teologisk institution är insatt.

Den Fria Fakulteten betyder inte att institutionen skulle vara oberoende i största allmänhet utan friheten kommer av ett heligt beroende – av Gud, av hans heliga ord, av församlingar och enskilda som ber och ger.